

STICHTING GENOOTSCHAP ENGELANDVAARDERS

BESCHERMHEER ZIJNE KONINKLIJKE HOOGHEID PRINS BERNHARD DER NEDERLANDEN

SPECIAALDRUKKERIJ

"GIJ ZIJT DE SCHAKEL TUSSEN HEN, DIE THUIS BLEVEN, EN MIJ"

KONINGIN WILHELMINA

Verschijnt ieder kwartaal

juli 1985

"DE SCHAKEL"

(Kwartaaluitgave van de Stichting Genootschap Engelandvaarders)

juli 1985
7e jaargang, no. 26

Ere-voorzitter

H. P. Linthorst Homan Groteweg 123 8191 JV Wapenveld 05206 - 7 87 48

BESTUUR:

Voorzitter

F. Th. Dijkmeester Magnoliaaan 7 7313 EV Apeldoorn 055 - 55 32 67

Secretaris

H. I. Borel Rinkes Hanedoesstraat 57 2597 XD 's-Gravenhage 070 - 24 04 47

Penningmeester

Fred M. Beukers Vredenhofweg 56 3062 ES Rotterdam 010 - 52 79 29

Voorzitter Sociale Commissie

S. G. Timmers
Verhoeven Blvd. Evertsen 58 4382 AE Vlissingen 01184 - 1 03 55

Adresbestand

E. H. Doerleben Fl. Grijpstraat 5 2596 XD 's-Gravenhage 070 - 24 79 61

Evenementencommissie

J. A. Bakker Zeekant 92 G 2586 JB 's-Gravenhage 070 - 54 02 45
J. de Mos Pr. J. Lelsstraat 36 3151 SJ H.v.Holland 01747 - 24 79 61

Mevr. J. S. C. Stokvis-
Reyers Van der Houvenstraat 59 2596 PM 's-Gravenhage 070 - 24 65 86
R. A. Grisnigt Canadalaan 25 4631 NT Hoogerheide 01646 - 34 15

REDACTIE

G. A. den Ouden Slangenborg 65 3328 DP Dordrecht 078 - 17 03 98

Adreswijzigingen of correcties gaarne aan:

E. H. Doerleben Fl. Grijpstraat 5 2596 XD 's-Gravenhage 070 - 24 79 61

St. Gen. E.

Giro : 359500

Bank : 54 55 46 826

ABN-Rotterdam

Het volgende nummer verschijnt in de maand oktober 1985
Gaarne de hiervoor bestemde copy inzenden vóór 1 september 1985

De herdenkingsmaand ligt nu al weer enige tijd achter ons. Herdenkingen van verdriet en bevrijding; rouwend en feestend brachten velen van ons de laatste week van april en de eerste weken van mei door.

De fly-past van de oude oorlogsvliegtuigen op 29 april, ter herdenking van "Operatie Manna" opende de reeks van herdenkingen.

Het indrukwekkende gebrul van de motoren deed ons weer herinneren aan de hoop op bevrijding die, in de donkere jaren van de bezetting, door dit geronk werd levendig gehouden.

We zagen ze allemaal, de Avro-Lancaster, de Spitfire, de Hurricane, de Mustang, de Flying Fortress en de Dakota's, die het allemaal later nog eens dunnetjes overdeden tijdens de geweldige vliegshow op de Rotterdamse luchthaven Zestienhoven op de zondagmiddag 5 mei.

En dan, 30 april, dé Koninginnedag. De onuitwisbare TV-beelden van het koninklijk bezoek aan de kop van Noord-Holland. Koningin Beatrix en haar familie, onbedreigd en steeds opgewekt temidden van een menigte Callantogers en Schagenaars. Waar ter wereld kan een staatshoofd zich zó ongedwongen, vrijelijk en onbedreigd bewegen tussen een opdringerige menigte landgenoten?

De 4e mei waarbij de Gevallen overal in den lande werden herdacht, veelal in de bijzondere aanwezigheid van zeer vele Geallieerde Oorlogsveteranen.

In Amsterdam, Den Haag en Rotterdam; Wageningen, Arnhem en Apeldoorn en in vele andere steden werden zij ingehaald door wederom juichende Nederlanders, werden zij door de overheden onderscheiden met Herdenkingsmedailles.

De bevrijdingsfestiviteiten op 5 mei in Rotterdam waren één groots gebeuren. Hierover en over andere gebeurtenissen die dagen kunt u verderop in dit nummer kennis nemen van de bijdragen van mede-engelandvaarders die "er bij waren".

Er was bij dit alles één grote afwezig. Onze beschermheer, Z.K.H. Prins Bernhard, die in die dagen in het Academisch Ziekenhuis te Leiden, onder de voortreffelijke zorgen van onze vriend Hans Hers, herstellende was van een operatie.

De Prins heeft het ongetwijfeld betreurd, dat hij die dagen niet de vele handen heeft kunnen schudden van zijn oorlogsmakkers die bij de diverse herdenkingen op zijn aanwezigheid hadden gerekend.

Temidden van de ontelbare bloemstukken en andere bewijzen van mee-leven bevond zich een telegram dat onze gevoelens tot uitdrukking bracht. Voorzitter en Secretaris ondertekenden het telegram.

De laatste berichten over de Prins, - en wij mochten dat zien op de televisie -, luiden dat hij na een korte vakantie in Italië, bezig is weer de "oude" te worden om op 29 juni, met witte anjer op de revers, weer temidden van de zijnen zijn verjaardag te kunnen vieren.

Nogmaals, onze allerbeste wensen vergezellen hem.

FMB

IN MEMORIAM

JOOP BRÜNINGS

Op 15 mei j.l. overleed, 66 jaar oud, in Den Haag,

Mr. Drs. Johan August Brünings

Officier in de orde van Oranje Nassau, drager van het Bronzen Kruis; Verzetsherdenkingskruis; Oorlogsherdenkingskruis zuid Pacific; Ereteken voor orde en vrede en het Military Cross.

Op 4 mei j.l. rondom de kranslegging bij het Engelandspiel-Monument memoreerde hij dezelfde opleiding als de daar herdachte gevallen te hebben gehad. Het lot beschikte anders, zijn kandidaats-indologie vlak voor de oversteek op 8 oktober 1943, gehaald, deed hem in Australië belanden. Naar het vrije Engeland nam hij de directe route overzee. De bekende boot van Schrader was zijn vervoermiddel.

Op 5 mei j.l. maakte Joop nog de grootse bevrijdingsmanifestatie in Rotterdam mee. Niemand die hem toen zag en met zijn steeds jonge en opgewekte gezicht werd geconfronteerd kon bevroeden dat dit de laatste keer zou zijn.

Zij die het voorrecht hadden tot zijn beste vrienden te behoren weten wat hij tijdens en na de oorlog had mee- en doorgemaakt. Bescheidenheid sierde hem. Zelden of nooit hoorde men uit zijn mond over zijn belevenissen in de Pacific, wapenfeiten waarvoor hij o.a. werd onderscheiden met het Military Cross; de gebeurtenissen op Hiri Island en Siade Island werden in de bijbehorende mutatie vermeld. De bevrijding van de Sultan van Ternate uit japanse handen was een ander wapenfeit.

Joop Brünings zoals velen hem toen kenden

VRIJDAG 11 OKTOBER 1985

Verzwakking door tropische ziekten verlamde in 1946 zijn beide benen, waarop repatriatie volgde. Doctoraalstudie indologie en indisch recht voleindde hij ondanks zijn handicap.

Als jurist bij Ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid maakte hij een succesvolle carrière. Bij zijn feestelijke afscheid, in 1984, sprak zijn directe chef:

"Engelandvaarder, Soldaat van Oranje, Bestuursambtenaar, de dienst aan het vaderland is het kenmerk van je levensloop, je strijd lust heeft je nooit verlaten. Onze dank daarvoor.

Op 21 mei j.l. namen we op "Ockenburg" definitief afscheid van Joop Brünings. Veel Engelandvaarders onder de zéér vele belangstellenden en een bloemenzee getuigden van de grote sympathie die hij genoot.

Een innemende en beminlijke persoonlijkheid, ondanks zijn handicap vol levenslust en humor, een dapper Engelandvaarder, trouwe vriend en bovenal een goed mens, ging helaas vroegtijdig van ons heen, een grote leegte achterlatend.

Vaarwel Joop, in onze herinnering leef je voort.

Jan Bakker

TANTE BETTY,

In ons vorige nummer besteedden wij uitvoerig aandacht aan het overlijden van Mevrouw van Niftrik-Gevers. Ook de dagbladen, tot en met de grote landelijke kranten herdachtten deze uitzonderlijke moedige vrouw.

Van verschillende zijden bereikte ons het verzoek een foto van haar te plaatsen in dit nummer. Gaarne voldoen wij aan deze verzoeken.

Dit is een héél recente opname van "onze tante Betty", gemaakt eind februari 1985.

Zij die haar hebben gekend zullen bij het zien van deze foto haar zeker nog even in stilte gedenken.

Zoals in de voorgaande Schakel vermeld, verheugt het ons dat wij dit jaar de gast mogen zijn van de Officiersmess van de Koninklijke Landmacht in de Frederikkazerne te Den Haag om onze jaarreünie te houden. De vele engelandvaarders die in de loop der jaren, nog ten tijde van de I.O.C. in het gebouw van de Sociëteit "De Witte", de regionale maandelijkse 1e Vrijdag borrel kwamen drinken met daarop aansluitende maaltijd, kennen de buitengewone gastvrijheid van dit Messbestuur en hetzelfde Messpersoneel, zodat wij deze uitnodiging gaarne hebben aanvaard.

Dank zij de faciliteiten waarvan wij gebruik mogen maken is het volgende programma tot stand gekomen:

10.00 - 11.00 uur: Aankomst reünisten en gasten, registratie en koffie met cake in de grote bar op de 1e verdieping.

11.00 uur: Grote bar geopend en drankjes kunnen tegen betaling worden besteld.

13.30 uur: Optreden van de beroemde Koninklijke Militaire Kapel.

14.00 - 16.00 uur: Uitgebreide Nassi maaltijd met naar keuze bier of frisdrank in de eetzaal van de Officiersmess.

16.00 - 20.00 uur: Thé dansant.

In het kader van de herdenking van 40 jaar bevrijding hebben wij deze keer een feestelijk tintje hieraan willen geven door een muzikale omljsting van deze reünie door het bekende trio "The mood mixers" gespecialiseerd o.m. in Old Time music). Tijdens het dansant is de grote bar geopend en vanaf 17.00 uur kunnen ook borrelhapjes worden besteld.

Vanaf 16.00 uur is tevens gelegenheid tot het bijwonen in het filmzaaltje aan de overzijde van de parkeerplaats bij de Officiersmess van 2 historische films, t.w. "Victory in the Netherlands", een nooit eerder vertoonde korte documentaire gemaakt door het Canadese Leger (ca. 20 min.) en als contrasterende follow-up de schitterende kleurenfilm "De Inhuldiging van H.M. Koningin Beatrix (ca. 35 min.), waarin 2 Engelandvaarders een prominente rol vervullen!

Afhankelijk van de belangstelling kunnen deze films meerdere malen worden vertoond.

20.00 uur: Einde reünie. De gezellige bar blijft echter geopend tot nader te bepalen tijd, zoals bij de maandelijkse borrel.
Spoedige inschrijving voor deze ongetwijfeld geanimeerde reünie is dus wel geboden!

Het bestuur hoopt dat onze Beschermheer, Z.K.H. Prins Bernhard, indien zijn gezondheid dit toelaat, een deel van de dag in ons midden zal kunnen zijn.

De Frederikkazerne is als volgt te bereiken:

Reünisten met eigen vervoer rijden over de Benoordenhoutseweg via de Van Alkemadelaan richting Scheveningen en slaan bij het stoplicht Waalsdorperweg linksaf tot aan het eerstvolgende stoplicht rechtsaf de Van der Burghlaan in, waar zich de kazernepoort bevindt. De Officiersmess ligt aan de grote parkeerplaats aan de zijde van de Van Alkemadelaan.

Voor diegenen die met openbaar vervoer wensen te komen, zijn de volgende verbindingen aan te raden:

Van het Station Hollands Spoor: Bus 5 tot aan halte Van Hogenhoucklaan, vlak tegenover de Van der Burghlaan.

Van het Centraal Station: Trams 3 of 6 richting Mariahoeve tot aan halte Laan van Nieuw Oost-Indië hoek Juliana van Stolberglaan, waarna overstappen op bus 23 richting Scheveningen tot aan halte Van Alkemadelaan hoek Waalsdorperweg.

De kosten voor deze reünie hebben wij ook dit jaar kunnen handhaven op f 25,- p.p.

Inschrijving geschiedt dit jaar *anders* dan voorheen. Goed geadresseerde acceptgirokaarten zijn uitgeput, en overgaan op het nieuwe P.T.T. systeem dat de oude kaarten vervangt is vooralsnog te kostbaar.

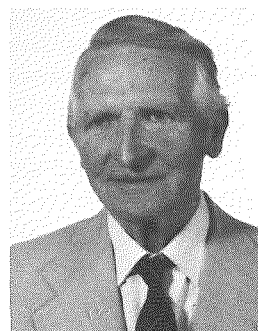
Deze keer dient men zich in te schrijven door gebruikmaking van *eigen* girostortingsformulier resp. betaling via uw eigen bank.

Voor de goede orde diene nogmaals: f 25,- per persoon op giro 359500 of bankrekeningnummer 54.55.46.826, t.n.v. Penningmeester Genootschap Engelandvaarders te Rotterdam onder vermelding van Reünie 1985 voor één resp. twee personen.

In verband met de organisatie wordt u beleefd doch zeer dringend verzocht uw betaling te hebben verricht **vóór 29 september 1985.**

J. Bakker
J. de Mos

ERE-VOORZITTER 80 JAAR JONG

Op 29 mei j.l. vierde onze ere-voorzitter Mr. H. P. (Harry) Linthorst Homan zijn 80e verjaardag temidden van een uitgebreide familie en vriendschaar. Daarbij bevonden zich een aantal van zijn engelandvaarders die nog steeds een bijzondere plaats in zijn warmvoelend hart innemen.

Zijn loopbaan voerde hem langs Assen, waar hij de advocatuur beoefende; langs Eindhoven waar hij directiesecretaris van Philips was; langs Brabantse en Gelderse dreven waar hij als reserve-kapitein bij de rijdende artillerie, het vaderland diende; en last but not least in 1940 - 1943 langs de verduisterde wegen van het verzet.

In 1943 ging hij via Frankrijk, Spanje en Gibraltar naar Engeland om zich in te zetten in de strijd voor de bevrijding van zijn vaderland. Over zijn ervaringen in 1940 - 1945 is hij niet erg spraakzaam.

Vanaf 1 december 1945 tot aan zijn pensionering in 1970 raakte hij met hart en ziel verknocht aan Friesland, waar hij al die tijd commissaris der Koningin was.

Het was in die drukke tijd dat hij zich beijverde om de Engelandvaarders te hergroeperen. Dit lukte hem en ons genootschap is daarvan het levende bewijs.

Tot vele sportieve prestaties in staat - ook reeds vóór de oorlog - heeft hij kans gezien, tussen alle officiële en representatieve beslommingen door, zijn fysiek op peil te houden. Vele sporten en met name de schaatssport genoten zijn grote belangstelling. Vijf maal heeft hij aan de elfstedentocht deelgenomen, in 1933 zelfs als wedstrijdrijder, en drie elfstedenkruizen werden zijn deel.

Een val op het ijs, in januari 1971, veroorzaakte helaas een handicap waarbij hij echter bij het beoefenen van de golfsport geen rekening mee wenste te houden.

Oneerbiedig gezegd: bij die elfstedenkruizen vallen in het niet de vele andere nederlandse en buitenlandse onderscheidingen die hij vóór zijn bruisende activiteiten op velerlei gebied mocht ontvangen.

Ridder Nederlandse Leeuw; Grootofficier Oranje Nassau; Officier met de zwaarden Oranje Nassau, Kruis van Verdienste; Verzetshedenkingskruis; Legion of Merit; Officer in the order of the British Empire om er maar een paar te noemen.

Harry mag dan wel lichamelijk niet meer de "oude" zijn, zijn geest is nog immer jong en bruisend.

Ons genootschap dat hij gedurende vele jaren voortreffelijk heeft geleid heeft daarvan met volle teugen genoten. Met veel gevoel voor humor wist hij het heterogene gezelschap bestuursleden tot eensgezindheid te brengen. Zijn grote bestuurlijke ervaring stelde hij in dienst van ons genootschap. Wij zijn hem dan ook daarvoor bijzonder erkentelijk.

De voor zijn terras bestemde plantenbak, die wij bij hem namens ons allen lieten bezorgen, ging vergezeld van de allerbeste wensen namens alle engelandvaarders, wensen voor een nog lang en gelukkig leven tezamen met Renée, zijn lieve en zorgzame vrouw.

FMB

'40-'45-LEGPENNING

Het is wellicht goed om te weten dat de Stichting 1940-1945 destijds een beperkt aantal z.g. "leg-penningen" heeft laten maken, met de bedoeling deze uit te reiken aan personen die zich op een bepaalde wijze hebben verdienstelijk gemaakt.

Het gaat hierbij om personen die zich hebben onderscheiden op het gebied van vrijwilligerswerk ten behoeve van in ongerede geraakte oorlogsslachtoffers.

Zoals bekend heeft onze sociale commissie o.m. tot doel om in ongerede geraakte mede-Engelandvaarders te helpen en bij te staan in hun moeilijkheden.

Een van die taken is het volledig begeleiden bij een aanvraag om een Buitengewoon Pensioen via de Stichting 1940-1945.

Een van onze sociale commissieleden heeft zich op uitzonderlijke wijze van deze vrijwilligerstaak gekweten en doet dat nog. Vele tientallen Engelandvaarders hebben het aan hem te danken dat zij thans - dank zij een Buitengewoon Pensioen - in rust en vrede hun leven kunnen voortzetten: én hun spanningen, syndromen en agressieve aspecten een beetje kunnen kwijtraken.

De man waar ik het over heb is onze mede-Engelandvaarder **Gerrit Meelissen** uit Heerde, die zeer onlangs van de Stichting 1940-1945 zo'n zeldzame hiervoor genoemde "legpenning" heeft ontvangen.

Hij heeft dit gekregen voor zijn ca. 15 jaar lange inzet voor ons Engelandvaarders én en passant ook voor verzetsmensen, piloten-helpers, militaire verzetslieden, noem maar op.

Als voorzitter van onze sociale commissie prijs ik mij bijzonder gelukkig zo'n medehelper naast mij te zien werken, altijd vol van mededogen, van optimisme, van deskundigheid en vol van pleidooi. Door zijn hartelijk innemende wijze weet hij welhaast eenieder voor zijn zaak te winnen.

Bij deze derhalve onze meest hartelijke gelukwensen voor Gerrit met deze zeldzame, ik mag best zeggen grote onderscheiding!

S. G. Timmers Verhoeven

HERDENKINGEN 1940-1945

4 MEI NATIONAAL MONUMENT OP DE DAM IN AMSTERDAM

De nationale herdenking op de Dam in Amsterdam had dit jaar, 40 jaar na dato, een bijzonder karakter.

In aanwezigheid van H.M. Koningin Beatrix en Z.K.H. Prins Claus werd de plechtigheid in de Nieuw kerk geopend door passende muziek en een bijbellezing door de hoofdvluchtmachtpredikant Ds. A. Karreman.

Hierna volgde een door Henriette Bosman ten toon gezet gedicht van J. W. F. Werumeus Buning, gezongen door Trins Snijders. De tekst had betrekking op de spanse burgeroorlog, doch was in feite een aanklacht tegen elke vorm van oorlog en geweld. Nochtans deed deze tekst wat vreemd aan op deze dag.

De daaraan volgende toespraak van mevrouw Judith Belinfante, directeur van het Joods Historisch Museum, -een nog jonge vrouw, die de oorlog niet bewust had meegemaakt -, was indrukwekkend. Niet alleen door haar woordkeus, maar vooral door de inhoud. Zij toonde duidelijk aan de behoefte te gevoelen een schakel te willen zijn tussen de ouderen die wél het oorlogsgebeuren bewust hadden ervaren, en de jongeren, de kleinkinderen van die ouderen. Met dit thema sloot zij aan op het bij de herdenkingen van 1985 veelvuldig betrekken van vele jongeren.

Na een gezamenlijk gebed, waarin werd voorgedaan door de R.K. Deken J. M. E. Keet galmde, begeleid door orgel- en orkestmuziek het 6e couplet van het Wilhelmus door het fraai gerestaureerde kerkgebouw.

Vele honderden oorlogsveteranen van de geallieerde strijdkrachten, -vele rijen modeldecoraties op hun borst torsende-, woonden deze indrukwekkende plechtigheid bij. Ook namen zij deel aan de hieraan volgende kranslegging bij het nationaal monument.

In afwijking tot andere jaren, droegen de ambassadeurs van de geallieerde landen die aan onze bevrijding hadden bijgedragen, de kransen van hun landen naar het monument.

De minuten stilte, ditmaal door een duizendkoppige menigte perfect in acht genomen werd op passende wijze en uitstekend getimed doorbroken door het laag overvliegen van drie oorlogsvliegtuigen. De Lancaster en zijn gevolg. Een geweldig moment.

Ook door de voorzitter en de penningmeester van ons genootschap werd een krans, namens de Engelandvaarders, aan de voet van het monument gelegd.

FMB

DE EREBEGRAAFPLAATS IN LOENEN

Het programma van de Dodenherdenking op het Ereveld te Loenen was analoog aan dat van vorige herdenkingen te Loenen.

In regen en wind hield Dr. J. F. Ph. Hers de openingstoespraak voor een aantal deelnemers, dat wederom aanzienlijk groter was dan ooit tevoren.

Nog afgezien van enkele Canadese oudstrijders kwamen er volgens officiële schattingen meer dan tweeduizend belangstellenden en ongeveer eenzelfde aantal op zondag 5 mei.

Voor en na de plechtigheden bezochten velen de Kapel en zij schonken er vooral aandacht aan het wandbord met de namen van omgekomen Engelandvaarders. Onbekenden eerden hen met bloemen.

Namens het genootschap legden L. A. D. Kranenburg en T. Treffers een krans bij het kruis.

L. A. D. Kranenburg

ENGELANDSPIEL MONUMENT

Aan de Hogeweg in de Scheveningse Bosjes, te 's-Gravenhage, staat het mooie aangrijpende gedenkteken ter nagedachtenis aan de slachtoffers van het "Engelandspiel" en allen die vielen bij het verrichten van het inlichtingenwerk.

Op 4 mei, 's middags 3 uur, werd bij dit monument door de vele aanwezigen het verlies van al die dierbare mensen in stilte herdacht.

Namens alle Engelandvaarders werd een krans gelegd door de oud-agenten de heren J. Faber en W. A. M. Visser.

Na de herdenking bestond er voor de aanwezigen nog gelegenheid elkaar te ontmoeten in een van de zalen van het nabij gelegen Promenadehotel.

Van deze mogelijkheid om even "bij te praten" werd door veel Engelandvaarders, waaronder een twintigtal oud-agenten van de verschillende diensten, graag gebruik gemaakt.

Bram Grisnigt

4 MEI MILL-HILL

Naar schatting 200 mensen waren naar het nederlandse ereveld op de begraafplaats Mill-Hill bij Londen getogen voor een korte 4 mei herdenking. De Engelandvaarders werden daarbij vertegenwoordigd door Frans Jacobs.

Na een welkomstwoord van de nederlandse Ambassadeur ging Pater Meyling ons voor in gebed en sprak Ds. Mevr. Vogel een overdenking uit.

Tenslotte zong Gazan L. H. Fine een hebreeuwse tekst die, zonder het te verstaan, door de toon alleen al, diepe indruk op mij maakte. Het klonk als een klaagzang (een aanklacht), één stem die het lijden van 8.000.000 onschuldigen vertolkte.

Na de kranslegging van de Ambassadeur, mocht ik namens de Engelandvaarders een krans van oranje bloemen, met rood wit blauw lint, aan de voet van het mooie monument leggen, waarna, gedurende het blazen van de "Last Post" onze gedachten verwijlden bij hen die stierven in een strijd waarbij de inzet was: eerbied voor de mens als individu; respect voor groepen mensen zoals kerk, staat, ras; respect voor andersdenkenden. Kortom de verdediging van de democratie. Anders geformuleerd: herstel van de kiosk waar *iedere* krant verkrijgbaar is, in plaats van een niet vrije, monomane brulboei.

Het viel mij op hoe goed verzorgd the dutch corner van Mill-Hill eruit ziet. Het is voor velen droef, voor ons allen weemoedig daar te zijn, maar het is ook goed toen omdat het blijkt verzorgd te worden, óók nog na 40 jaar, door een dierbare hand.

Veel dank is Nederland verschuldigd aan hen die hun zorg hieraan besteden.

Frans Jacobs

ROTTERDAM

„1940-1945.....NOOIT VERGETEN”

Op vrijdag 3 mei werd in de Grote of Sint Laurenskerk te Rotterdam de tentoonstelling "1940-1945 - nooit vergeten" geopend door Drs. van der Reijden, staatssecretaris van welzijn volksgezondheid en cultuur.

Deze landelijke tentoonstelling was georganiseerd door het Comité Nationale Viering Bevrijding. De voorzitter van dit Comité heette de vele oud-verzetsmensen en andere genodigden in dit fraai gerestaureerde kerkgebouw welkom.

Uit de toespraak van de staatssecretaris citeren wij het volgende:

"Staatssecretaris van der Reijden wees er op dat zij, die tot zijn generatie behoren, de koorddans kennen om enerzijds het nageslacht niet te vervelen en om anderzijds het wakker te houden. "Verzet is volgens mij de rechtmatige strijd tegen een regiem, dat - naar men volstrekt wist - wederrechtelijk, verwerpelijk en absoluut weezinwekkend was," aldus drs. van der Reijden. "Illegaliteit is men als een soort verzamelaarsnaam en roepnaam gaan gebruiken, maar het punt was natuurlijk dat men de tijdelijk verdwenen légaliteit vertegenwoordigde. De legaliteit van onze geordende democratisch bestuurde samenleving, die door een duivelse kracht was aangetast, maar die uit alle macht moest worden herwonnen."

De staatssecretaris herinnerde er aan, dat aan het kerkgebouw, waar nu de zes-in-één-tentoonstelling wordt gehouden, borden waren gespijkerd met de mededeling dat het de Führer had behaagd de geblakerde ruïne als een kultuurmonument onder zijn persoonlijke bescherming te stellen.

"Is er iets, dat de brutaliteit en de branie van Hitler en de zijnen meer tekent?" zo vroeg de heer van der Reijden zich af.

Hij besloot: "Laten er nooit meer mensen zijn, die hun levensloop hoeven te splitsen in, vóór, tijdens en na alle oorlogen. Laten toch ooit allen altijd kunnen zeggen, dat zij na de oorlog en na alle oorlogen zijn geboren."

Na deze toespraak werd door de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat drs. Scherpenhuizen de serie postzegels "Verzet en Bevrijding" gepresenteerd. Alle aanwezigen ontvingen daarna twee op de eerste dag van uitgifte gestempelde series in blokken.

Voor deze opening was het genootschap Engelandvaarders eveneens uitgenodigd en we hebben deze tentoonstelling met zeer veel belangstelling bekeken. Op een aantal panelen en vitrines in de zijbeuken van het gebouw opgesteld werden veel facetten over de jaren '40-'45 zeer overzichtelijk aan de orde gesteld.

Gevangenis en concentratiekampen, vervolging van joden, honger, bezetting, verzet, bevrijding en de eindbalans. Er zijn lijnen van het verleden naar het heden getrokken.

Voorts zijn er onderdelen gewijd aan "Nederlandsch Indië in Wereldoorlog II", "Koopvaardij in Oorlogstijd", "De Koninklijke Marine tijdens Wereldoorlog II" en "Sterker door Ondergrondse Strijd". Deze laatste expositie is gewijd aan het verzet in Rotterdam en wijde omstreken. Tenslotte is er een, in opdracht van de Duitse Bondsrepubliek samengestelde inzending "Deutsche Widerstand '33-'45".

Al bij al, in de grote, uit zijn as herrezen en fantastisch gerestaureerde kerk, een indrukwekkende tentoonstelling, waarvoor in de op de opening volgende weken ook de jeugd bijzonder veel belangstelling heeft getoond.

FMB

WAGENINGEN

De herdenkingen in Wageningen van 5 mei j.l. stonden dit jaar in een bijzonder teken. Het was 40 jaar geleden dat hier in Hotel "De Wereld" de Duitsers capituleerden en Nederland tenslotte geheel werd bevrijd.

Ook dit jaar woonde een aantal afgevaardigden van ons Genootschap deze 40e herdenking bij.

Zeër spijtig was het dat Z.K.H. Prins Bernhard der Nederlanden wegens een operatie niet present kon zijn, juist nu.

Wageningen boeit mij elk jaar destemeer, omdat het gaat om een bevrijdingsmanifestatie, je ontmoet er Engelandvaarders die er uit andere hoofde zijn of oude bekenden, én het is ook een internationaal c.q. geallieerd gebeuren.

Na aankomst van H.K.H. Prinses Margriet en Mr. Pieter van Vollenhoven, werden de kransen bij het monument gelegd, ook van geallieerde-Canadese zijde.

Het wemelde er overigens van honderden Canadese Oudstrijders, die later in een defilé voorbij marcheerden met hun "Scottish Regiment Pipes and Drums" uit Toronto. Temidden van hen liep een martiale figuur in traditionele krijgshabijt, in een rood scharlaken greatcoat gehuld met een driekante steek op.

De parade werd afgenomen door H.K.H. Prinses Margriet. Achter haar stonden opgesteld de diverse militaire attachés, en genodigden, waaronder ook, die een rol hebben gespeeld bij de capitulatie te Wageningen op 5 mei 1945, zoals General Kitching.

Na het defilé ging men naar de aula van de Landbouwhogeschool waar de Voorzitter van het Nationaal Comité Herdenking Capitulaties 1945 de Heer Mr. H. J. Teengs Gerritsen ons welkom heette. Ook de toespraak van oud Secretaris Generaal Drs. G. H. J. M. Peijnenburg en vooral de voordracht door Eric Schneider waren diep roerend. De laatste had wel een bijzonder indrukwekkende anecdoten uit een interneringskamp ergens in Sumatra.

Een en ander werd afgewisseld door het Koor en Orkest van het Wageningse Lyceum met prachtige muziek o.a. uit het requiem van Mozart.

Daarna was er het gebruikelijk gezellige samenzijn in het auditorium beneden, met een borreltje. H.K.H. Prinses Margriet verving haar vader hier ook op de meest charmante wijze; met haar man sprak ze met een ieder.

's Avonds was er het grote bevrijdingsfeest in het Stadion van Wageningen. We kregen te horen de Brassband van het Duke of Wellington Regiment en wederom de voornoemde Canadese Schotten. Er was ballet en jazzmuziek, eerst Evergreens later pop, met diverse optredens.

Heel spectaculair waren een achttal parachutisten die van grote hoogte werden gedropped, met ieder een geallieerde vlag wapperend aan hun benen. Zij landden

allen keurig binnen een vlak van ca. 20 vierkante meter op het grasveld in het stadion, zagezegd tussen het toneel en de schijnwerpers in. Een magnifiek gezicht. Het feest werd beëindigd met daverend vuurwerk, het ontsteken van een ieders kaars en van ca. 15000 toortsen.

Het was zeker een dag om aan terug te denken, een bonte mengeling van alle soorten bevrijders. Maar ook een dag om weer vooruit te kunnen!

Sam G. Timmers Verhoeven

AHOY SPORTPALEIS ROTTERDAM

Deze Nationale Manifestatie om de bevrijding te vieren, die 40 jaar geleden door de geallieerde legers op Nazi-Duitsland werd bevochten, werd voorafgegaan door een voor velen nogal vermoeiende reis naar het Zuidplein te Rotterdam.

Op persoonlijke titel merk ik op, dat het getal 40, een magisch, welhaast Bijbels getal is, dat tot nadenken kan stemmen.

Immers, we treffen het reeds aan bij de door Mozes geleidde 40 jaar durende Uittocht uit Egypte door de woestijn naar het Beloofde land! De koningen David en Salomo regeerden ieder 40 jaar. Jezus werd 40 dagen in de woestijn door de duivel in verzoeking gebracht! Jezus' Hemelvaart had 40 dagen na zijn kruisiging plaats! En ... de Laurenskerk werd 40 jaar na het bombardement van Rotterdam in zijn oude glorie hersteld.

Het Koninklijk paar werd bij hun "binnenkomst" met een staande ovatie begroet! De Marinierskapel zorgde onder leiding van Majoor directeur J. Koops, voor de openingsfanfare waarna het Wilhelmus (1,6) werd gespeeld en uit volle borst werd meegezongen.

Wij waanden ons in de bevrijdingsdagen, alsof wij weer één volk waren met een politieke consensus, zoals tijdens het Verzet tot uitdrukking was gekomen.

De Heer, Mr. Th. J. A. M. van Lier, de voorzitter van ons Nationaal Comité voor de viering van de bevrijding, gaf een zakelijk retrospectief van de bezettingstijd.

Hij dankte de vertegenwoordigers van de geallieerde legers voor deze zwaar bevochten vrijheid op de moorddadige terreur van de Nazis..... En, hoe groot is onze dank gebleken voor de veel te zware offers, die hiervoor gebracht moesten worden?

Op de bovengenoemde 40-jarige prelude en het welkomstwoord van de Heer van Lier, herhaalde onze zeer gewaardeerde Minister President, Drs. R. F. M. Lubbers de vraag: "Wat hebben we er mee gedaan?"

Hij anticepeerde op de Tyrannie uit het Wilhelmus in analogie met de eerder genoemde Nazi-terreur, door ons ervan te doordringen, dat de vrijheid het hoogste menselijk goed is, dat de moeite van het veroveren, c.q. heroveren ruimschoots waard moet zijn, om in vrede te kunnen leven. Maar dan een vrede in Vrijheid en zonder dreiging! Het vereist een wederzijds respect en vertrouwen tussen de volkeren om met volledige inzet en geduld te komen tot een Wapenbeheersing, die aan de effectieve vrede voorafgaat.

Onze waakzaamheid tegen een herhaling van de volkerendiscriminatie, die in de tweede wereldoorlog gedemonstreerd werd, mag niet verslappen! Ook moeten wij ten aanzien van de actuele slavernij van de "wapenwedloop" oplettend zijn! Wij moeten iedere potentiële vijand zo veel mogelijk door ons bondgenootschap ontmoedigen!

Deze indrukwekkende woorden van de Heer Lubbers, werden op waardige wijze nog eens onderstreept door onze Gastheer Luc Lutz, in zijn woorden van dank aan de vertegenwoordigers van de geallieerde legers uit Amerika, Noorwegen, België, Frankrijk, Australië, Groot Brittannië en de Sovjet Unie.

Deze dank werd geëffectueerd door een bloemenhulde en een alleszins kwalitatief hoogstaande specifiek-nationale-folkloristische dans, waarbij kosten noch moeite waren gespaard voor de prachtige costuums.

De Rotterdamse Dansacademie en het Folkloristisch Danstheater uit Amsterdam, verdienen dan ook alle hulde voor de creatieve verzorging ervan.

Een Mini-documentaire, door middel van filmbeelden op een groot projectiescherm en op verschillende monitors, voerde ons in gedachten terug naar de belangrijkste historische gebeurtenissen uit de afgelopen 40 jaar. Zo behoorden onder andere tot de meest markante gebeurtenissen uit de periode 1945-1950, de gespannen verhouding Nederland-Nederlands Indië met de afsluitende soevereiniteitsoverdracht - de intocht van de geallieerde legers - het Marshal plan - de ontroerende troonsafstand van Koningin Wilhelmina - de onafhankelijkheid van de staat Israël.

Philip Bloemendal becommentarieerde deze filmbeelden op voortreffelijke wijze. Voorts genoten wij van de muzikale bijdragen van Oscar Harris, André van Duin, Lenny Kuhr, Hans Bloemendal (een kleine man met een grootse stem), Wieteke van Dort met haar zang- en dansgroep en het koor van de 300 schoolkinderen uit Rotterdam-Zuid.

De Marinierskapel, het Philharmonisch koor Toonkunst te Rotterdam o.l.v. Jan Eelkema, de Dutch Swing College Band o.l.v. Peter Schilperoord, de Dutch Rythm and Steelband (Surinaamse groep), en last but not least de Band of the Royal Marines o.l.v. Principal Director Lt. Colonel G. A. C. Hoskins MVO, ARAM, RM, bezorgden ons een onvergetelijk muzikaal genoegen, waardoor wij zowel de oorlogsjaren, als de afgelopen 40 jaar na de bevrijding min of meer emotioneel herbeleefden.

In de finale werd de "Bevrijdende Intocht" plastisch voorgesteld, door het binnenrijden van een aantal old-time-Jeeps en een Weapon-carrier, waarin oud strijders van de "Prinses Irene Brigade" zaten.

Uit de nok van het stalen geraamte van de Ahoy-Hal daalde een Marinier af aan een zware "lijn" die hij achter aan de Weapon-carrier bevestigde. Via deze "Tokkelbaan" demonstreerde een eveneens in de nok van het gebouw verdekt opgestelde groep Mariniers, op verrassende wijze verschillende hoogstaande "afdaaltechnieken", waar de rook soms vanaf kwam (doordenker).

De 300 schoolkinderen uit Rotterdam-Zuid die ons reeds enige keren met hun koorzang hadden verwend, stormden op de "bevrijders" af en nestelden zich joelend naast hen op de overvolle en overbeladen voertuigen.

Al diegenen van ons, die tijdens de bevrijdingsfeesten van 40 jaar geleden, zich in de Grote Oost en Borneo of elders buiten Nederland bevonden, hebben nu enigermate de toenmalige vreugde ontroerd kunnen beleven.

Tot slot van deze wervelende en op hoog niveau staande sprankelende "Show" is een woord van oprechte dank en grote waardering aan het adres van Luc Lutz op zijn plaats. Iedere geallieerde delegatie werd in de eigen taal begroep en toegesproken.

Zelfs het Pools en het Russisch schenen hem geen moeite te kosten. Hij sprak duidelijk articulerend en goed verstaanbaar voor alle aanwezigen! Een groot BRAVO voor deze vakbekwame, bescheiden en sympathiek overkomende Gastheer!

Ton Carlier

BEVRIJDINGSCONCERT ROTTERDAM

Dit concert uitgevoerd door een combinatie van 4 militaire orkesten op 5 mei 1985 vond plaats in de Doelen te Rotterdam.

Om 19.00 uur gingen de deuren open en toen al stonden de mensen te dringen voor het nog gesloten gebouw.

Wel een enorme drukte van mensen uit af en aan rijdende auto's. Wandelaars die in

Stichting samenwerkend Verzet 1940-1945

Beschermheer Z.K.H. de Prins der Nederlanden

EXTRA FEESTELIJK PROGRAMMA "DAG VAN HET VERZET" 1985

ZATERDAG 31 AUGUSTUS VliegBasis SOESTERBERG

in de Friendshiphangar

- 9.30- Aankomst. Koffie met cake.
- 10.15 Welkomstmuziek: Bernard Drukker bespeelt het Hammond-orgel.
- 10.30 Aankomst Z.K.H. Prins Bernard.
Welkomstwoord door de heer P.J.G. Molthoff, voorzitter van de Stichting Samenwerkend Verzet.
- 10.45 Vlaggenparade door Nederlandse en Amerikaanse militairen met medewerking van de Luchtmachtkapel.
- 11.00 Aanbieding van het 1e exemplaar van het gedenkboek met namen van dragers van het Verzetsherdenkingskruis aan Z.K.H. Prins Bernhard door de heer W.Ch.J.M. van Lanschot.
- 11.30 Toespraak door een lid van de Regering.
- 12.00 Concert door de Luchtmachtkapel.
Apéritief.
- 13.00 Warme maaltijd (Nasi Rames) inclusief een consumptie.
Achtergrondmuziek door B. Drukker op het Hammondorgel.
- 14.30 Reünie. Tijdens de reünie wordt thee geserveerd.
- 16.00 Muzikale finale door het "Volendammer Operakoor Bel Canto", o.l.v. Johan Kat.
- 16.30 Sluiting door de voorzitter St. Samenwerkend Verzet.
- Slot Wilhelmus.
In verband met de 40-jarige herdenking van de bevrijding ontvangen de leden van de bij Samenw. Verzet aangesloten organisaties een fraai, speciaal voor deze gelegenheid ontworpen, herinneringsschildje. (per echtpaar één exemplaar).

PROGRAMMA EN AANMELDINGSFORMULIER DAG VAN HET VERZET

Het gehele programma vindt plaats in de Friendshiphangar, waar voor iedereen tafels en stoelen beschikbaar zijn. Er is een toilet voor gehandicapten. Geneeskundige hulp is aanwezig. Invaliden kunnen vlak voor de hal uitstappen. Er is voldoende parkeergelegenheid.

AANMELDINGSFORMULIER "DAG VAN HET VERZET 1985"

s.v.p. zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 1 juli in gefrankeerde enveloppe (0.70 cent) toezenden aan:

Organisatiecomité "DAG VAN HET VERZET"
Postbus 306 3840 AH HARDERWIJK

naam :

straat :

postcode: plaats:

lid van ☐ NFR/VVN ☐ EXPOGE ☐ THE ESCAPE
☐ Engelandv. ☐ Friesland 40-45 ☐ C.O.V.V.S.

vergezeld van echtgeno(o)t(e) of introducé ja/nee

Indien U invalide bent s.v.p. in dit vakje kruis zetten ☐

Dieet in beperkte mate mogelijk (bel 020-413676) vóór 1 Aug.

De totale kosten bedragen f. 25.-- per persoon. Dit bedrag dient te worden overgemaakt op Postrekening No. 55.97.597 of Bankrekening: Algemene Bank Nederland No. 59.70.14.973 t.n.v. Penningmeester Organisatiecomité "Dag van het Verzet". In verband met de hoge kosten (porto) en de vele werkzaamheden wordt U verzocht de bijdragen gelijk met Uw aanmelding over te maken.

Wie zich heeft aangemeld en betaald, ontvangt in de loop van augustus een toegangsbewijs.

ALLEEN OP VERTOON VAN DIT TOEGANGSBEWIJS KAN TOEGANG TOT DE VliegBasis WORDEN GEGEVEN!

Door de bijzondere medewerking van de Luchtmacht en een belangrijke subsidie van het Comité Nationale Viering Bevrijding, kon de prijs op f. 25.-- worden gehandhaafd, inclusief het herinneringsschildje, koffie, thee, warme maaltijd, 1 consumptie en 1 apéritief.

de gaten hadden dat er iets bijzonders aan de hand was. Veel politiemensen. Kortom een sfeertje om van te genieten, zoals de Rotterdammers dat zo graag doen.

Eindelijk, maar dan ook precies op de minuut af, werden de deuren geopend en kon men zijn plaats gaan opzoeken, wat voor een heleboel "buitenaffers" kennelijk niet meeviel. Het is me dan ook het gebouwtje wel. Mooie entree, mooie toegangen en nog mooiere zaal, maar wat wil je in de grootste haven van de wereld.

Toen iedereen gezeten was (wat heet, .. want er zijn altijd laatkomers) kwam H.M. Koningin Beatrix vergezeld door Prins Claus en gevolgd door een meute "gezagsdragers".

Het Wilhelmus.

Dat viel wel mee, want bijna iedereen was nog wel in staat mee te zingen en zeker te brommen (mag het??).

Later op de avond heb ik thuis, van de video nog eens het hele concert en bijzondere onderdelen daarvan bekeken en vooral beluisterd. Het scheelt nogal wat of men zo'n machtig gezamenlijk orkest van vier militaire kapellen in zo'n zaal in je oren je borst je hele lichaam gedonderd krijgt, of dat je dit via een paar speakertjes in de huiskamer opnieuw probeert te herleven.

Om beurten werd het gezamenlijk orkest van de vier kapellen gedirigeerd door de bekende Dirigenten, maar wat werd er genoten toen kapitein van Diepen, Directeur van de Kapel van de Kon. Luchtmacht aan de beurt was: From Holland with Love, a Tribute to Glenn Miller. Toen gingen de emoties pas spreken en werd al menige zakdoek sluiks gebruikt.

Om nog meer niet te spreken van de ontroering die loskwam tijdens het optreden van Dame Vera Lynn.

Zij zingt niet helemaal zuiver meer, maar wie let daarop wanneer zij met ondersteuning van het Rotterdams Operakoor haar grote "evergreens" brengt (althans voor onze generatie) en opnieuw de tranen rijkelijk doet vloeien.

En niemand schaamde zich ervoor en waarom ook!!

Staande ovaties waren haar beloning.

Jettie Paerl praatte het geheel op charmante en kundige manier aan elkaar.

Na afloop waren we allemaal welkom voor een drankje en een hapje, aangeboden door de gastheer de Minister van Defensie. Als klap op de vuurpijl (letterlijk en figuurlijk) werd er, eveneens na afloop, op het schouwburgplein, een heel mooi vuurwerk afgestoken.

Een prachtig slot van een veertig-jarige herdenking, die al met al toch weer de nodige emoties losmaakte.

Maar onze bevrijding van een misdadig volk was dat zeker de moeite waard.

Gerard den Ouden

Een weergave van de omslag van het fraai uitgevoerde programma willen wij U niet onthouden.

IRENE BRIGADE TE DEN HAAG 2 MEI 1985

Tussen 10.00 uur en 11.00 uur verzamelden de voormalige leden van de Brigade zich, als gasten van het Gemeentebestuur, in de raadszaal van het oude stadhuis aan de Groenmarkt.

Om 11.00 uur begaven zich de gasten met hun dames en de andere genodigden naar buiten. Het weer was bijzonder guur en de regen stroomde neer op de ongeveer 400 aanwezigen.

H.K.H. Prinses Juliana onthulde aan de buitenmuur van het oude stadhuis een plaque waarop de fameuze intocht van 8 mei 1945 is vermeld. Namens de voormalige leden van de Brigade dankte Brigade Generaal Beelaerts van Blokland de Prinses, die deze handeling verrichtte namens Z.K.H. Prins Bernhard.

Na deze plechtigheid stelden de "Irene Brigade"-leden zich op voor een mars door de stad, terwijl de overige gasten met autobussen werden vervoerd naar de Kneuterdijk waar het defilé werd afgenomen. In de stromende regen nam H.K.H. Prinses Juliana haar plaats in op het podium, zij weigerde de aangeboden bescherming van een paraplu. De Prinses werd geflankeerd door de Minister van Defensie, de Burgemeester van Den Haag en Brigade Generaal Beelaerts van Blokland.

Begeleid door een afdeling van het Garde Regiment "Prinses Irene" en van het Korps Mariniers defileerden ongeveer tweehonderd oud-leden van de Koninklijke Brigade stram en correct zonder overjas, evenals 40 jaar geleden maar enigszins ouder, langs hun Prinses Juliana.

Aangekomen op het Burgemeester de Monchyplein, -de Monchy nam op 8 mei 1945 het defilé van de binnenkomende Brigade af vanaf het bordes op het oude Stadhuis-, bij het bevrijdingsmonument werd het dodenappèl gehouden en een krans gelegd.

Allen werden vervolgens, nat en zeer koud, per autobus vervoerd naar het Nederlands Congresgebouw voor een rijsttafel aangeboden door de Gemeente 's-Gravenhage. Z.K.H. Prins Bernhard liet zich op deze informele lunchbijeenkomst vertegenwoordigen door H.K.H. Prinses Irene.

De heer F. Schols, Burgemeester van 's-Gravenhage, opende de samenkomst met een toespraak waarin hij de geschiedenis van de Brigade schetste, de offers door de Brigade gebracht voor de herwinning van de vrijheid memoreerde en de waardering van de gemeente Den Haag uitsprak voor de plaats welke de Brigade en haar leden nu innemen door de herinneringsplaque.

Na Burgemeester Schols sprak H.K.H. Prinses Irene de reünisten toe. Namens haar vader heette zij allen hartelijk welkom en was verheugd te kunnen mededelen dat Z.K.H. Prins Bernhard goed herstelde van de operatie. De Prinses zette toen uiteen dat haar persoonlijke overtuiging betreffende problemen van vrede en bewapening wellicht afweek van vele van de aanwezigen, dat ook dit echter een verwor-

venheid is van de vrijheid bevochten door de Koninklijke Brigade i.e. de vrijheid van mening in een parlementaire democratische monarchie. De Prinses verklaarde zeer duidelijk dat zij haar binding met de oud-leden van de voormalige Koninklijke Nederlandse Brigade "Prinses Irene" zeer op prijs stelt en ook in de toekomst zal stellen.

Tenslotte sprak Brigade Generaal Beelaerts van Blokland en bedankte op de hem zo eigen wijze de gastheer Burgemeester Schols en H.K.H. Prinses Irene. Op zeer informele wijze werd daarop de rijsttafel genuttigd, terwijl velen gesprekken voerden met de aanwezige autoriteiten.

De gemeente Den Haag begiftigde alle oud-Irene deelnemers met een draagmedaille met inscriptie "Thank you liberators" en de "Erasmus"-legpenning ter beschikking gesteld door het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Anoniem (via J. C. Stokvis-Reyers binnengekomen)

INTERNATIONAAL VERZETSCONGRES ROTTERDAM

In het kader van de herdenking van 40 jaar Bevrijding 1985 werd op 6, 7 en 8 juni in Rotterdam een zeer geslaagd Internationaal Verzetcongres 1985 gehouden, welke door de Stichting Samenwerkend Verzet 1940-1945 is georganiseerd. In deze Stichting zijn alle representatieve Nederlandse organisaties van oud-verzetssrijders vertegenwoordigd.

De vier internationale federaties van Europese verzetsorganisaties FILDIR, FIR, WVF en UIRD hebben delegaties afgevaardigd. Tevens waren verzetssrijders tegen Japanners in het voormalige Nederlands-Indië alsook Polen en Yougoslaven aanwezig.

Het congres werd geleid door Drs. G. H. J. M. Peijnenburg.

Op 6 juni vond 's middags een plechtige kranslegging plaats op het monument voor het Rotterdamse stadhuis, waarbij het opviel dat gedurende twee minuten de anders zo drukke binnenstad absoluut stil was. Na afloop werden de ca. 600 congressisten ontvangen door het Gemeentebestuur en vervolgens in de van Ghentkazerne der Mariniers.

Hoogtepunt was de manifestatie op vrijdagmiddag 7 juni in de Doelen te Rotterdam, waarbij H.K.H. Prinses Juliana en Z.K.H. Prins Bernhard aanwezig waren. ook vertegenwoordigers van Kabinet en Gemeentebestuur, verscheidene buitenlandse Ambassadeurs en vele andere genodigden hebben met de toen ca. 800 congressisten deze manifestatie bijgewoond. Ook 800 jongeren uit alle provincies van Nederland waren daarbij aanwezig. Bij deze gelegenheid heeft Z.K.H. Prins Bernhard het Verzetshedenkingskruis symbolisch uitgereikt aan de Onbekende Verzetssrijder uit Nederland en uit het voormalige Nederlands-Indië, respectievelijk in handen van de heer van der Harten, directeur van het Oorlogsmuseum Overloon en van Brigade-Generaal Epke, Commandant van Bronbeek.

Voor de 800 jongeren was in de morgen van vrijdag 7 juni bovendien een bijeenkomst georganiseerd in de Grote of St. Laurenskerk, waar Dr. A. Klumper hen een uitleg gaf over het Nederlandse Verzet, waarna door oud-verzetssrijders de Verzetstentoonstelling "1940-1945..... nooit vergeten" aan hen werd toegelicht.

De delegaties van alle Europese organisaties van oud-verzetssrijders vergaderden inmiddels in het Ministerie van Buitenlandse Zaken over het congressthema: "Voormalig Verzet voor Vrede, Vrijheid en Verdraagzaamheid".

Eveneens over dit thema vond op zaterdag 8 juni in de Grote of St. Laurenskerk een herdenkingsdienst plaats, alwaar door Dr. J. F. Lescrauwaet, hulpbisschop van Haarlem, Ds. H. van Beek, oud-Hoofdvlootpredikant en Dr. H. Schrijver van de Joodse Gemeente werd gesproken over respectievelijk Vrede, Vrijheid en Verdraagzaamheid van het congressthema.

Tenslotte werd bij die gelegenheid deze Verzetstentoonstelling officieel gesloten.

E. H. Doerrleben

Van mede-Engelandvaarder C. S. Gorter uit Canberra ontvingen wij de volgende bijdrage: (met excuses voor kleine wijzigingen en redactionele fantasietjes wegens partiele onleesbaarheid)

Hier volgt een impressie van Holland van een in Holland geboren Australiër die al meer dan 40 jaar in Australië woont.

Om deze impressie in het goede licht te stellen moet ik eerst zeggen dat ik in 1941 uit Holland ben vertrokken en alhoewel ik slechts een paar korte bezoeken gemaakt heb, ben ik eigenlijk nooit lang genoeg in Holland geweest gedurende de laatste 40 jaren om de zaak dan te analyseren.

Dit keer hadden we een camping-auto en de bedoeling was geweest om alle plaatsen die ik mij nog kon herinneren te bezoeken, daar het onwaarschijnlijk zou zijn dat ik ooit nog weer eens terug zou komen. Dus het programma was eerst naar Groningen waar ik was geboren, dan over Friesland, waar de familie van kwam, over de Afsluitdijk naar Amsterdam en uiteindelijk naar Den Haag waar ik vóór de oorlog 16 jaar gewoond had en mijn schoolopleiding heb gehad.

De eerste impressie die ik kreeg van ons land dat het "geschronken" was (gekrompen). Vóór de oorlog had ik natuurlijk geen auto en alles ging per fiets of trein! Wat een verschil maakt een auto! Je bent in Groningen in een paar uurtjes. Maar dan zet de ellende in. Verkeer heeft stilgestaan in Groningen sedert 1930. Als je dan na vele pogingen eindelijk een parking vindt, vind je dat het trottoir nog meer bezet is met hondenvuil dan de weg met auto's.

Je ruikt het zo gauw je de auto uitstapt en een ieder schijnt dat te accepteren! De Graffiti op elke muur, stom en waanzinnig en de publieke toiletten ongebruikelijk (onbruikbaar zal schrijver bedoelen). Ik schaamde mij om de stad aan mijn vrouw, die in Australië geboren was, te tonen (iets waarop ik werkelijk had vooruitgezien). Zo gauw daar weg en naar Paterswolde waar we een mooie camping vonden met echte Hollandse gastvrijheid: "O wel, als je het niet hebt, stuur het maar eens of als je het wèl hebt". Dit toen ik vroeg wat het zou gaan kosten, omdat ik geen tijd gehad had om naar de bank te gaan. We hadden gelukkig genoeg. We vonden dit soort reacties overal buiten de steden.

Toch moet ik daaraan toevoegen dat Scheveningen het voor ons in Den Haag verpestte met die smerige boulevard, waar meer honden dan mensen schijnen te leven, met het gevolg dat je hoog moet stappen en altijd maar uitkijken waar je je voet neer zet.

Sedert Holland zijn we ook nog in Brussel, Parijs en Genève geweest en vele kleinere steden in België, Luxemburg, Duitsland, Frankrijk en Zwitserland geweest. In al deze landen hebben we ook gezien dat er honden wonen, maar zou er een medaille zijn voor het vuilste stadscenter in Europa, zou ik graag Groningen willen nomineren.

Wat ook slechter in Holland is geworden, we hebben veel jonge mensen ontmoet, vaak alleen maar om de weg te vragen. De reactie en de hulp die wij van hen ontvingen, maakte mij toch wel blij dat ik in Holland geboren was.

Met de jongere mensen moet Holland toch wel nog een goede toekomst hebben.

Met vriendelijke groeten,
Cor Gorter

VAN DE PENNINGMEESTER

DASSEN EN CHOKERS

Daar ook de dassenvoorraad op het einde liep heb ik een nieuwe bestelling, zowel voor dassen als chokers geplaatst bij de leverancier die ook vorige partijen leverde. De choker wordt nu een zogenaamde lus-choker, die beter blijft zitten dan de oude choker.

Een kleine prijsverhoging, ook al vanwege de sinds vroeger sterk verhoogde BTW is noodzakelijk gebleken.

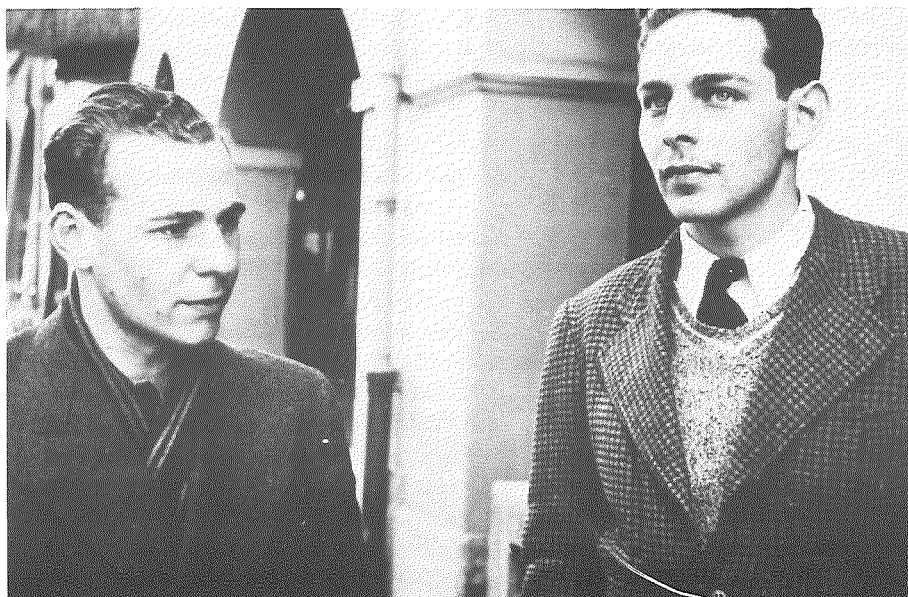
Dassen en chokers kosten voortaan f 19,- excl. verzending, waarbij voor het binnenland + enveloppe nog f 2,50 bijkomen.

Bij overmaking van f 21,50 op giro of bankrekening van de Penningmeester (zie onderaan titelpag.) en na aankomst van de nieuwe zending, wordt voor prompte toezending van het door U bestelde gezorgd.

FMB

Al spoedig na het verschijnen van het vorige nummer van de Schakel werd door mede-Engelandvaarder G. F. J. A. Groen uit Zoetermeer telefonisch gereageerd. Hij blijkt een van de groep te zijn geweest die in het stuk beschreven werd en de anderen waren Fred Stutterheim, Jaap Draaijer en de Belg Pierre André. Hij wees als vermoedelijke auteur Jaap Draaijer aan. Jaap Draaijer deelde enige tijd later mede dat hij inderdaad de auteur van een oorspronkelijk voor privé doeleinden geschreven dagboek, aan de hand van aantekeningen onderweg gemaakt. Een Trouw-journalist hoorde hiervan, en publiceerde het, verkort en verfraaid, echter met het verzoek geen namen te noemen. In een telefonisch gesprek met Draaijer gaf hij mij toestemming de namen nu, zoveel jaren later, wel te noemen. Bij deze is dan weer dit raadsel opgelost.

FMB

Jaap Draaijer (l) en Frank Polak (r)
in 1942 in Zwitserland

Lokale historie in Nederland en daarbuiten trekt steeds meer belangstelling. Ook de periode 1940-1945 is langzamerhand historie geworden.

In ons eigen land zijn dit jaar méér dan 100 boeken, boekjes en geschriften verschenen die verhalen over hetgeen gedurende die periode in allerlei steden, dorpen en streken zich heeft afgespeeld. Over onderduikers en hun helpers, gedropte agenten, neergeschoten geallieerde vliegers, razzia's en ander optreden van de bezetter en zijn handlangers, teveel om op te noemen. Een overzicht daarvan is te vinden in het maandorgaan van de Documentatiegroep '40-'45, adres Willem de Zwijgerlaan 114, 2582 EV Den Haag.

Ook in Engeland bloeit het speuren naar de lokale historie aan alle kanten op. Zo kwamen wij in het bezit van de uitgave: Bygone Kent, a monthly journal on all aspects of local history. In het mei-nummer van 1984 stond een verhaal dat wij onze lezers niet willen onthouden. Overname in de oorspronkelijke taal is niet te wijten aan luiheid van uw redactie, maar aan het inzicht dat wij menen te hebben in het intellect van onze lezers. Hier volgt het verhaal.

DUTCH REFUGEES AT HERNE BAY, 1941

By Harold Gough

Just before 3 in the afternoon on Sunday 23rd November 1941, an unfamiliar small boat drifted towards the shore at Reculver, watched rather apprehensively by local Coastguards, who had already alerted Inspector Charles Setterfield at Herne Bay Police Station, in charge of local security. The boat was flying three Dutch flags, but after two years of war suspicion of the unfamiliar and the unexpected lay very close to the surface of everyone's mind. As the open boat approached, nine figures could be seen — one a woman of about thirty with dark hair. They, too, looked anxious, unsure of their welcome; uncertain even in what country they were about to make landfall.

Finally, as the boat touched land, the nine exhausted voyagers stepped shakily ashore to learn with relief that they had reached a friendly destination.

From the reception committee's point of view there were still doubts to be resolved, and the out-of-season tourists were searched and interrogated, and their few belongings removed for further inspection.

The story they told was a strange one. The party comprised a young married couple, Abraham and Greta Levi, from Assen in Holland, six single men and a married man who had left his wife and five children behind; all had left occupied Holland to rejoin the war against the Nazis. Two of the men had been in the Royal Netherlands Navy, and three in the Army — one of these had brought his uniform with him; one who had been born in the Dutch East Indies was anxious to go back there to join his parents who were already there.

They were all members of an underground organisation, but were mostly strangers to each other until they received instructions for a rendezvous at the Hook of Holland. There they met one of the ex-soldiers, actually a railway engine driver, who had managed to steal a German ship's lifeboat.

The traditional destination for vessels from the Hook has long been Harwich in Essex, but the journey was to be far from plain sailing. Even the seamen in the party found the navigation equipment rather scanty — a portable compass, and a small scale map of Europe.

Before navigation in the open sea became a problem, however, came the matter of getting away from the land. At 8.30 on Thursday evening they were all aboard; then they pushed the boat away and rowed cautiously out of the harbour, fearful of the searchlight mounted at the entrance. Even more frightening must have been the time when two German E-boats swept by close at hand, and it was not until they were well out to sea that they dared to start the petrol engine and head west for England.

The journey between the Hook and Harwich is little more than 100 miles, and the car ferries cross in six or eight hours in comfort. The Dutch party in

The late Inspector Charles Setterfield, who met the refugees on their arrival at Reculver.
(Photo lent by Mrs I.D. Setterfield)

their small open boat drove along through the night and all next day, and ran into fog. Then their fuel ran out.

In the fog of the November night, no longer under power, the boat was adrift in the North Sea; the crew of anxious passengers rigged a sail, using a canvas hammock, and they drifted slowly on towards the daylight of Saturday, knowing only that they had lost any idea of where they were, just that they were now on a southerly heading. The chief worry was how far west had they gone before they lost their engine and their direction, and where would their landfall be now. If they missed the English coast on this heading, the next land was France, occupied and unfriendly like their own.

In nearly three days they saw no shipping, but not long before they sighted a low coastline an R.A.F. plane passed overhead, and a report of an unidentifiable small boat was flashed to the authorities on the coast.

So on Sunday afternoon their arrival was not altogether unexpected by the Reculver coastguards, although the eight men and one woman still had no way of knowing what reception they could expect — to be shot as escapers by Germans in occupied France — to be held as possible spies by suspicious British authorities — perhaps even fired on as potential invaders in the heat of the moment. Finally, they hoisted three Dutch flags and hoped these would be recognised and accepted as indicating friendly arrivals.

Inspector Setterfield was able to reassure them as they stepped on to the beach at Reculver, and after a brief interrogation they were taken under police escort to the Herne Bay Rest Centre in Albany Drive, where they were first given a meal, and then provided with a bed for the night. Later Greta Levi, described by the Evening Standard as 'demure and dark-haired', said "They gave us a wonderful tea. I shall never forget that tea. We ate so much!"

The refugees did not stay long in Herne Bay. Next day they were passed onward to the Free Dutch authorities in England, where they were received by H.M. Queen Wilhelmina of the Netherlands, and each was awarded the Dutch Bronze Cross, before dispersing to join the forces of their choice.

A year later, Abraham Levi, who in civilian life had been a wholesale clothing merchant, had reached Portmadoc in Wales, by way of the Midlands and Scotland. His wife, Greta, who had also wanted to join the Free forces had been working with the Dutch Red Cross, was now pregnant, and living with a farming family at Matfield, near Tunbridge Wells, where, by coincidence, there was a maid who came from Herne Bay.

The full list of this brave group of refugees is as follows:

Abraham Levi, born 1910, at Assen, clothing merchant, with contacts with a firm at Bradford;

Greta Levi, his wife, born 1910. She had a brother in Palestine, and a cousin living in Fowey in Cornwall;

Adriaan Van der Craats, born 1921 at Amsterdam; formerly a seaman in the Dutch Navy;

Fan Bastiaan, born 1921 at Amsterdam; also a seaman;

Theodorus Daalhuysen, born 1917 at Fluete; had been a sergeant in the Army; Walrave Van Krimpen; born 1894; engine driver; had been in the Dutch Army and brought his old uniform, while leaving his wife and family behind at Zuilen;

Gerardus Van Asch, born 1922 at Soerabaya, Dutch East Indies; machine worker;

Antonius Loonjens, born 1922 at Maastricht; railway worker, had also been in the Army;

Johannes Jansen, born 1917 at Utrecht. A clothes merchant, he also had business contacts in Bradford.

In 1973, Mr Jansen wrote to Herne Bay Police in the hope that they could help him locate the open lifeboat which had brought the party safely to Reculver more than thirty years earlier. It seems his search was unsuccessful; although one pleasure boat which has plied from Herne Bay beach since 1948 carrying passengers and anglers is known to have been built during the War in Germany as a lifeboat, it had been purchased in that year at Margate, and nothing is known of its earlier history.

MAANDBORREL FREDERIKSKAZERNE DEN HAAG

BELANGRIJK

In verband met de invoering per 1 oktober 1985 van een pasjesregeling wordt verzocht, aan hen die min of meer regelmatig deze 1e vrijdag van de maand-borrel bezoeken, omgaande aan onze secretaris Borel Rinkes, Hanedoesstraat 57, 2597 XD 's-Gravenhage, één PASFOTO, op de achterzijde voorzien van naam, voornamen en geboortedatum, op te zenden, opdat de pasjes tijdig gereed gemaakt kunnen worden. Voor toegang tot de kazerne zijn deze pasjes door de Security-Autoriteiten verplicht gesteld.

REGIO ZUID

Officieel was de "lente" al een week oud, toen we op 29 maart met 37 Engelandvaarders bij elkaar waren in de Bistro-bar van Motel Gilze-Rijen voor de traditionele voorjaarsreünie.

Het lijkt en is ook een ruime deelname. Maar toch hebben we onze "vaste vrienden" uit België gemist. Ook zij horen er toch echt bij vinden wij.

Daarnaast blijft de vurige wens bestaan om eveneens uit Midden-Brabant deelnemers te mogen begroeten. De afstand is niet groot en de ligging plus accommodatie prima.

Vanzelfsprekend werd Tante Betty van Niftrik-Gevers, die één onzer trouwste deelnemer was, erg gemist en -als zeer gewaardeerde steun en vriendin voor velen- in stilte herdacht.

Het valt iedere keer wéér op, dat het tijdsbestek van zo'n vijf uur, dat je bij elkaar bent, Zó snel gaat door de ontspannen sfeer, welke er steeds is. En dat is nu net datgene waaraan de organisatoren niets kunnen of behoeven te doen. Vandaar, dat je bij het afscheid nemen telkens hoort: "tot de volgende reünie". Dat kan en graag, want de nieuwe datum is al vastgesteld: *vrijdag 15 november 1985*, vanaf 17.00 uur.

Locatie: Motel Gilze Rijen.

Gaarne tijdig opgave voor deelname aan een van de onderstaande contactpersonen.

Bram Grisnigt 01646 - 34 15

Toine Lazeroms 04132 - 6 48 84

Cor van Remmen 01650 - 3 64 88

ENGELANDVAARDERS GOLFDAG

Laatste nieuws:

Inmiddels hebben zich ca. 25 Engelandvaarders opgegeven. Het totaal met dames en genodigden komt op ca. 40 deelnemers. Het programma van de dag is:

09.00 - 09.40 uur: Ontvangst deelnemers

09.40 uur: Welkomstwoord

09.45 uur: Toelichting wedstrijdleider

10.00 uur: Afslag

14.30 - 15.30 uur: Gelegenheid tot douchen en verkleiden

15.30 uur: Gezamenlijke lunch

16.30 uur: Prijsuitreiking

Na de prijsuitreiking bestaat de gelegenheid de onderlinge contacten verder te verstevigen in het clubhuis van Toxandra.

De speelvorm is 18 holes stableford.

De kosten, inclusief green fee zullen ongeveer f 45,-- per persoon bedragen. Begin augustus krijgt iedere deelnemer een brief met alle belangrijke mededelingen en zo dit al mogelijk is een startlijst. De sluitingsdatum voor inschrijving is 1 augustus.

W. M. Esser
Weymouthlaan 8
2080 Kapellen
België
Tel. 09.32.3666.7746

INGEZONDEN

T. J. van Besouw zond ons vanuit Torquay een nogal uitgebreid verhaal over de z.g. "Flitsploeg", een geschiedenis die in Engelandvaarders-kringen niet geheel onbekend is.

Misschien dat vriend van Besouw in het kader van de vele herdenkingen in de maand mei tot deze ontboezeming is gekomen.

Wij stellen zijn verhaal zeer op prijs, maar kunnen niet anders (tot onze spijt) dan zijn getypte zes kantjes in verkorte vorm weergeven en vanwege plaatsgebrek nu, een volgende keer.

Van Hans Bos ontvingen wij bericht dat hij ditmaal getracht had, net als in 1963, de elfstedentocht te rijden. Hij was waarschijnlijk de enige Engelandvaarder die er in ieder geval nog bij was. Zijn verslag en dat over zijn ontberingen in 1963 kan nu helaas door plaatsgebrek niet geplaatst worden. We bewaren deze bijdrage tot een volgende keer.

G.d.O.

BOEKENNIEUWS

C. S. Gorter, die hiervóór een bijdrage aan de Schakel leverde, vroeg ons de lezers attent te maken op een tweetal boeken die in Australië zijn uitgekomen over de geschiedenis van de B25 Mitchell Bombers en de 4000 man uit 38 verschillende landen die met 18 squadrons (Netherlands East Indies and Royal Australian Airforces) gedurende WO II in het gebied van Darwin.

Auteur en uitgever is Gordon Wallace, Box 8, Surrey Hills, Victoria 3127 Australië. De titels zijn:

Up in Darwin with the Dutch \$ Austr. 25,--

Are you there Don R. \$ Austr. 13,--

Het eerste is een "de luxe edition", het tweede een "standard edition".

\$ Austr. 5 voor airmail verzending over de hele wereld, betaling op zijn Anglo-Saksisch, per cheque.

Van Lt. Kol. KLV. BD. O. G. Ward ontvingen wij de volgende mededeling:

Dit jaar zal worden uitgegeven het boek „De Militaire Luchtvaart van het KNIL in de periode 1942-1945”.

De genoemde periode sluit aan op de eerste fase van de oorlog in de Pacific, welke eindigde met de capitulatie van de NI op 8-3-1942, toen de Japanse strijdkrachten het overgrote deel van Nederlands-Indië hadden bezet.

Slechts een kleine groep militairen, voornamelijk van de Luchtmacht en burgers gelukte het uit Japanse handen te blijven, deels door een tijdige evacuatie, deels door op het nippertje naar veiliger oorden te ontsnappen. Zij zijn het geweest: leden van de Militaire Luchtvaart, Marine Luchtvaartdienst, burgerluchtvaart en later versterkt door Nederlanders, afkomstig uit de meest uiteenlopende delen van de wereld, die de strijd tegen Japan hebben voortgezet. Hierover heeft tot nu toe nog geen verantwoorde geschied-schrijving plaats gevonden. Dit heeft geleid tot een verzoek bij de Chef Luchtmachtstaf in 1975 om hierover een officieel archiefonderzoek te mogen instellen en mijn bevindingen op schrift te stellen. Die opdracht werd mij in 1975 door de toenmalige CLS verleend. In 1981 heb ik het manuscript bij hem ingeleverd.

In chronologische volgorde worden de evacuatie en de allereerste opzet van de Indische militaire Luchtvaart in Australië beschreven, waarbij het wel en wee van het personeel ruim aandacht krijgt. Het nationale en internationale beleid bij de oprichting van de squadrons en het verkrijgen van materieel, de opleidingen in Amerika, de interne strubbelingen en oneensgezindheid tussen diverse groeperingen en wapens, het moreel, maar ook de vechtlust en élan, het "toujours l'audace" van het personeel na de geestelijke "drawback" van de capitulatie van NI zijn onderwerp van beschrijving. Aparte hoofdstukken zijn gewijd aan het nrs. 18 en 20 squadron, het luchttransport, de speciale vluchten naar Java, etc.

Dit boek dat een uitvoerige documentatie biedt, gestoeld op geschreven en gedrukte documentatie uit binnenlandse en buitenlandse archieven, wil tevens een hommage zijn aan alle luchtvaarders van Nederlandse, Indonesische en Chinese nationaliteit die zij aan zij vochten tegen Japan met inzet van hun leven voor het moederland.

Het boek zal bestaan uit ongeveer 450 pagina's tekst, 10 bijlagen, 8 kaarten, 80 foto's met een inleiding van Prins Bernhard en voorwoorden van de Chef Luchtmachtstaf en de auteur. Het wordt gedrukt bij Unieboek te Weesp en zal ongeveer medio 1985 uitkomen en gereed zijn voor de herdenking van de Japanse capitulatie op 15-8-1945 en de "grootste reünie aller tijden" van de ML-KNIL, dat in de 2e helft van '85 zal plaatsvinden. De kosten zijn doelbewust gereduceerd tot f 35,- per boek, terwijl de luchtmacht en enkele industriën het mogelijk maakten dit boekwerk voor deze prijs te laten drukken en uitgeven.

ADRESSENBESTAND Stichting Genootschap Engelandvaarders.
Aanvulling no. 10 per 1 juni 1985 toe te voegen aan de adressenlijst van de "Schakel" no. 16 van december 1982.

OVERLEDEN

Born, M. Th.	Leidschendam
Brünings, J. A.	Leidschendam

NIEUWTOEGETREDEN

Bruist, E. H.	4627 Rice Court	93003	Ventura CA USA
Büchel, H. A.	Ystadsvägen 60	12103	Johannes HOV Zweden
Gottschall-Delmonte, J.	Michelangelostraat 73 III	1077 BW	Amsterdam
Silbiger-Schipper, R.	20 Sutton Place South	10022	New York, NY USA
Ven, A. J. M. van de	Chimney Rock 308	11550	Houston, Texas 77035 USA

AANVULLINGEN EN WIJZIGINGEN

Hendrixx, L. W. M.	Jachtmeesterlaan 10	6085 AL	Horn
Holk, L. E. van	Houtvest 11	7213 BH	Gorssel
Jager, M.	Postbus 273	1180 AG	Amstelveen
Linzell, J.	p/a Westvlietweg 32	2267 AB	Leidschendam
Rijn, F. Th. J. van	Stadhoudersplein 116	3038 EA	Rotterdam
Weezel Errens, A. F. A. van	Otelloplaats 14	3816 TT	Amersfoort
Zeelenberg, H.	Poolsterplein 41	3067 LW	Rotterdam

Wie kan ons helpen aan de huidige adressen van ondergenoemde Engelandvaarders?

Adres (met laatste ons bekende woonplaats) thans onbekend:

Driel, J. W. van	Amstelveen?
Korver, W. O. E.	Cilacap Indonesië?
Lemmens, V. C.	Noordwijkerhout

ADRESWIJZIGINGEN OF CORRECTIES GAARNE AAN:

E. H. Doerleben	Floris Grijpstraat 5 2596 XD Den Haag Tel. 070-247961
-----------------	---